

2023 Yılındaki Kızamık Olgularının İrdelenmesi: Bir Eğitim-Araştırma Hastanesi Deneyimi

Esra Canbolat Ünlü¹, Fatma Bayrak Erdem¹, Yusuf Emre Özdemir¹, Esra Salim Doğdaş¹, Deniz Borcak¹, Nevin Hatipoğlu², Kadriye Kart Yaşar¹

SBÜ Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim Ve Araştırma Hastanesi

1. İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği
2. Çocuk İnfeksiyon Hastalıkları Kliniği

Giriş

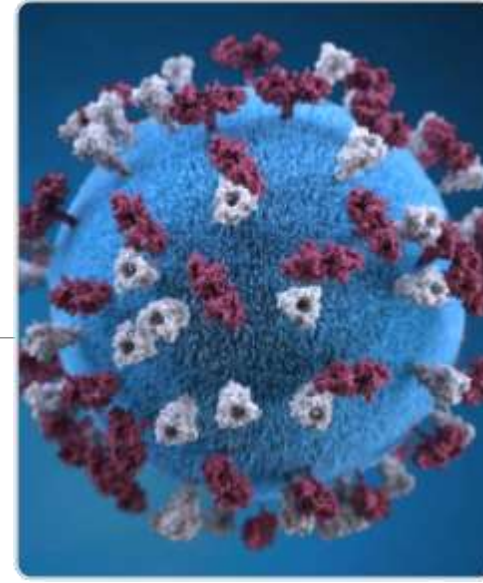
- Kızamık;

Rubeola virusunun neden olduğu,

Ateş, halsizlik, öksürük, burun akıntısı ve konjonktivit ile karakterize,

Döküntülü; enanem ve ekzantemlerle seyreden,

Çok bulaşıcı bir hastalıktır.

© MAYO FOUNDATION FOR MEDICAL EDUCATION AND RESEARCH. ALL RIGHTS RESERVED.

-
- Kızamık aşı ile önlenebilir bir hastalık olup;

Aşının uygulanmasıyla beraber hastalığın görülme sıklığı ve ölüm oranları azalmıştır.

Ancak son yıllarda aşı uygulamasındaki düzensizlikler, aşı karşıtlığı ve göçlerle birlikte ülkemizde vaka sayıları artmıştır.

Yöntem

- Çalışmamızda 2023 yılında hastanemizde doğrulanmış erişkin ve çocuk kızamık vakalarının irdelenmesi amaçlanmıştır.
- Tek merkezli, retrospektif yürütülen bu çalışmaya Ocak 2023 ile Aralık 2023 tarihleri arasında klinik bulguları uyumlu olup, **kızamık Ig M** ve/veya **kızamık polimeraz zincir reaksiyonu (PZR) pozitif** saptanan hastalar dahil edilmiştir.
- Hastaların demografik verilerine, klinik bulgularına ve laboratuvar sonuçlarına hastane veri kayıt sistemi üzerinden ulaşılmıştır.
- Hastalar; yenidoğan (0-2 yaş), çocuk (2-12 yaş), adölesan (12-18 yaş) ve erişkin (>18 yaş) olarak 4 gruba ayrılarak karşılaştırılmıştır.

Bulgular

- Çalışmaya dahil edilen **235** hastanın % 54 (n=127)'ü erkek, **ortalama yaş** $9,9 \pm 12,0$ yıl idi.
- Hastaların %30.2 (n=71)'si yabancı uyruklu ydu.
- 137 (% 58,3) hasta **aşısız**; 51 (% 21,7) hastanın ise aşı durumu bilinmiyordu.

Parametreler	Total (n=235)	0-2 yaş (n=93)	2-12 yaş (n=66)	12-18 yaş (n=26)	>18 yaş (n=50)	p
Cinsiyet n (%)						0,004
Erkek	127 (54)	54 (58,1)	44 (66,7)	12 (46,2)	17 (34)	
Kadın	108 (46)	39 (41,9)	22 (33,3)	14 (53,8)	33 (66)	
Uyruk n(%)						0,004
Türk	164 (69,8)	62 (66,7)	32 (48,5)	20 (76,9)	50 (100)	
Yabancı	71 (30,2)	31 (33,3)	34 (51,5)	6 (23,1)	0 (0)	
Aşı durumu, n (%)						<0,001
Var	47 (20,0)	14 (15,1)	18 (27,3)	6 (23,1)	9 (18)	
Yok	137 (58,3)	76 (81,7)	44 (66,7)	10 (38,5)	7 (14)	
Bilinmiyor	51 (21,7)	3 (3,2)	4 (6,1)	10 (38,5)	34 (68)	

- Çalışmaya dahil edilen **235** hastanın % 54 (n=127)'ü erkek, **ortalama yaş** $9,9 \pm 12,0$ yıl idi.
- Hastaların %30.2 (n=71)'si yabancı uyruklu idi.
- 137 (% 58,3) hasta **aşısız**; 51 (% 21,7) hastanın ise aşı durumu bilinmiyordu.

Parametreler	Total (n=235)	0-2 yaş (n=93)	2-12 yaş (n=66)	12-18 yaş (n=26)	>18 yaş (n=50)	p
Kızamık IgM n (%)	149 (63,4)	56 (60,2)	54 (81,8)	13 (50,0)	26 (52,0)	0,007
Kızamık IgG n(%)	22 (23,7)	22 (23,7)	19 (28,8)	9 (34,6)	38 (76,0)	<0,001
Kızamık PZR n (%)	234 (99,6)	93 (100,0)	66 (100,0)	26 (100,0)	49 (98,0)	0,294

- Olguların; %99,6'sında (n=234) kızamık PZR pozitifliği, %63,4'ünde (n=149) kızamık Ig M pozitifliği saptandı.

Parametreler	Total (n=235)	0-2 yaş (n=93)	2-12 yaş (n=66)	12-18 yaş (n=26)	>18 yaş (n=50)	p
Temas öyküsü, n (%)						<0,001
Var	76 (32,3)	44 (47,3)	18 (27,3)	5 (19,2)	9 (18)	
Yok	159 (67,7)	49 (52,7)	48 (72,7)	21 (80,8)	41 (82)	
Seyahat öyküsü, n (%)						0,076
Var	7 (3)	1 (1,1)	4 (6,1)	2 (7,7)	0 (0)	
Yok	228 (97)	92 (98,9)	62 (93,9)	24 (92,3)	50 (100)	
Hastaneye yatış, n (%)						<0,001
Var	88 (37,4)	65 (69,9)	13 (19,7)	3 (11,5)	7 (14)	
Yok	147 (62,6)	28 (30,1)	53 (80,3)	23 (88,5)	43 (86)	
Ölüm, n (%)						0,454
Var	4 (1,7)	3 (3,2)	1 (1,5)	0 (0)	0 (0)	
Yok	231 (98,3)	90 (96,8)	65 (98,5)	26 (100)	50 (100)	

- 76 (%32,3) hastanın indeks olgu ile **temas öyküsü** mevcuttu.
- 88 (%37,4) hasta kızamık nedeniyle **hastaneye yatırılmışken**, bu hastaların 4'ünde (%1,7) **ölüm** izlendi.
- Ölen 4 hastanın 3'ü yenidoğan, biri ise çocuk yaş grubundaydı.
- Hastane yatış oranı (%69,9 vs. %16,1, p<0,001) yenidoğanlarda diğer yaş gruplarına göre belirgin şekilde yüksekti.

Bulgular

- Yaş grupları arasında; **döküntü dağılımı** ($p<0,001$), **ateş** ($p=0,001$), **boğaz ağrısı** ($p<0,001$), **burun akıntısı** ($p<0,001$), **eklem ağrısı** ($p<0,001$), **ishal** ($p<0,001$), **koplik lekesi** ($p=0,027$), **lenfadenopati** ($p=0.047$) gibi semptom ve bulgular arasında anlamlı fark mevcuttu.

Parametreler	Total (n=235)	0-2 yaş (n=93)	2-12 yaş (n=66)	12-18 yaş (n=26)	>18 yaş (n=50)	p
Döküntü, n (%)						<0,001
Var						
Kulak arkası	21 (8,9)	5 (5,4)	9 (13,6)	4 (15,4)	3 (6,0)	
Yüz	113 (48,1)	33 (35,5)	31 (47,0)	10 (38,5)	39 (78,0)	
Ense	3 (1,3)	1 (1,1)	0 (0,0)	0 (0,0)	2 (4,0)	
Gövde	86 (36,6)	48 (51,6)	25 (37,9)	11 (42,3)	6 (12,0)	
Yok	8 (3,4)	6 (6,5)	1 (1,5)	1 (3,8)	0 (0,0)	
Ateş, n (%)						0,001
Var	176 (74,9)	57 (61,3)	55 (83,3)	21 (80,8)	43 (86,0)	
Yok	59 (25,1)	36 (38,7)	11 (16,7)	5 (19,2)	7 (14,0)	
Öksürük, n (%)						0,115
Var	165 (70,2)	65 (69,9)	50 (75,8)	21 (80,8)	29 (58,0)	
Yok	70 (29,8)	28 (30,1)	16 (24,2)	5 (19,2)	21 (42,0)	
Boğaz ağrısı, n (%)						<0,001
Var	23 (9,8)	3 (3,2)	7 (10,6)	7 (26,9)	17 (34,0)	
Yok	201 (90,2)	90 (96,8)	59 (89,4)	19 (73,1)	33 (66,0)	
Burunakıntısı, n (%)						<0,001
Var	74 (31,5)	39 (41,9)	18 (27,3)	13 (50,0)	4 (8,0)	
Yok	161 (68,5)	54 (58,1)	48 (72,7)	13 (50,0)	46 (92,0)	
Eklem ağrısı, n (%)						<0,001
Var	14 (6,0)	0 (0,0)	2 (3,0)	4 (15,4)	8 (16,0)	
Yok	221 (94,0)	93 (100,0)	64 (97,0)	22 (84,6)	42 (84,0)	
İshal, n (%)						<0,001
Var	23 (18,8)	5 (5,4)	4 (6,1)	1 (3,8)	13 (26)	
Yok	212 (90,2)	88 (94,6)	62 (93,9)	25 (96,2)	37 (74)	
Koplik lekesi, n (%)						0,027
Var	13 (5,5)	2 (2,2)	3 (4,5)	1 (3,8)	7 (14,0)	
Yok	222 (94,5)	91 (97,8)	63 (95,5)	25 (96,2)	43 (86,0)	
Lenfadenopati, n (%)						0,047
Var	11 (4,7)	3 (3,2)	1 (1,5)	1 (3,8)	6 (12,0)	
Yok	224 (95,3)	90 (96,8)	65 (98,5)	25 (96,2)	44 (88,0)	

Parametreler	Total (n=235)	0-2 yaş (n=93)	2-12 yaş (n=66)	12-18 yaş (n=26)	>18 yaş (n=50)	p
Döküntü, n (%)						<0,001
Var						
Kulak arkası	21 (8,9)	5 (5,4)	9 (13,6)	4 (15,4)	3 (6,0)	
Yüz	113 (48,1)	33 (35,5)	31 (47,0)	10 (38,5)	39 (78,0)	
Ense	3 (1,3)	1 (1,1)	0 (0,0)	0 (0,0)	2 (4,0)	
Gövde	86 (36,6)	48 (51,6)	25 (37,9)	11 (42,3)	6 (12,0)	
Yok	8 (3,4)	6 (6,5)	1 (1,5)	1 (3,8)	0 (0,0)	
Ateş, n (%)						0,001
Var	176 (74,9)	57 (61,3)	55 (83,3)	21 (80,8)	43 (86,0)	
Yok	59 (25,1)	36 (38,7)	11 (16,7)	5 (19,2)	7 (14,0)	
Öksürük, n (%)						0,115
Var	165 (70,2)	65 (69,9)	50 (75,8)	21 (80,8)	29 (58,0)	
Yok	70 (29,8)	28 (30,1)	16 (24,2)	5 (19,2)	21 (42,0)	

- Hastalarda en sık saptanan bulgular sırasıyla; **döküntü** (%96,2, n=227), **ateş** (%74,9, n=176) ve **öksürük** (%70,2, n=165) idi.

Parametreler	Total (n=235)	0-2 yaş (n=93)	2-12 yaş (n=66)	12-18 yaş (n=26)	>18 yaş (n=50)	p
Pnömoni, n (%)						<0,001
Var	74 (31,5)	55 (59,1)	13 (19,7)	2 (7,7)	4 (8,0)	
Yok	161 (68,5)	38 (40,9)	53 (80,3)	24 (92,3)	46 (92,0)	
Otit, n (%)						0,546
Var	8 (3,4)	5 (5,4)	1 (1,5)	1 (3,8)	1 (2,0)	
Yok	227 (96,6)	88 (94,6)	65 (98,5)	25 (96,2)	49 (98,0)	
Konjonktivit, n (%)						0,246
Var	57 (24,3)	21 (22,6)	17 (25,8)	10 (38,5)	9 (18)	
Yok	178 (75,7)	72 (77,4)	49 (74,2)	16 (61,5)	41 (82)	
Ensefalit, n(%)						0,227
Var	2 (0,9)	0 (0)	1 (1,5)	1 (3,8)	0 (0)	
Yok	233 (99,1)	93 (100)	65 (98,5)	25 (96,2)	50 (100)	
Artrit, n (%)						0,542
Var	2 (0,9)	0 (0)	1 (1,5)	0 (0)	1(2)	
Yok	231 (99,1)	93 (100)	65 (98,5)	26 (100)	49 (98)	

- En sık görülen komplikasyonlar sırasıyla; **pnömoni** (%31,5, n=74), **konjonktivit** (%24,3, n=57) ve **otit** (%3,4, n=8) idi.
- Pnömoni (%59,1 vs. %13,4, p<0,001) görülme oranı yenidoğanlarda diğer yaş gruplarına göre anlamlı derecede yüksek bulundu.

Laboratuvar Parametrelerinin Karşılaştırılması

Parametreler	Total (n=235)	0-2 yaş (n=93)	2-12 yaş (n=66)	12-18 yaş (n=26)	>18 yaş (n=50)	P
Lökosit sayısı (hc/ μ L)	7266 \pm 3963	9786 \pm 4133	5822 \pm 3403	5513 \pm 2094	5084 \pm 1732	<0,005
Nötrofil sayısı (hc/ μ L)	3882 \pm 2344	4196 \pm 2698	3630 \pm 2393	4021 \pm 1827	3541 \pm 1644	0,415
Lenfosit sayısı (hc/ μ L)	2772 \pm 2440	4736 \pm 2534	1703 \pm 1221	1158 \pm 886	1112 \pm 593	<0,005
Trombosit sayısı (hc/ μ L)	290995 \pm 147187	396611 \pm 156905	254305 \pm 92238	176523 \pm 51789	191895 \pm 60250	<0,005
Üre (mg/dL)	20 \pm 9	16 \pm 9	20 \pm 7	24 \pm 7	25 \pm 11	<0,005
Kreatinin (mg/dL)	0,46 \pm 0,23	0,26 \pm 0,09	0,43 \pm 0,10	0,79 \pm 0.13	0,74 \pm 0,14	<0,005
AST (IU/L)	64 \pm 76	51 \pm 24	54 \pm 47	61 \pm 54	102 \pm 141	0,566
ALT (IU/L)	50 \pm 86	29 \pm 20	24 \pm 26	51 \pm 58	120 \pm 159	<0,005
CRP (mg/L)	27 \pm 46	11 \pm 17	36 \pm 65	34 \pm 39	27 \pm 46	<0,005

■ Yaş grupları arasında; **lökosit** (p<0,005), **lenfosit** (p<0,005), **trombosit sayısı** (p<0,005), **üre** (p<0,005), **kreatinin** (p<0,005), **ALT** (p<0,005) ve **CRP** (p<0,005) gibi laboratuvar parametreleri arasında anlamlı fark görüldü.

Sonuç

- Aşı tereddütü ve aşı karşıtlığında artış, küresel istikrarsızlık, savaşlar, göçler, sosyal kültürel ve ekonomik faktörler aşı oranlarında düşmeye neden olmuştur.
- Kızamıktan korunmanın en etkili ve güvenli yolu aşılama dır. Düzenli aşılama programlarının sekteye uğramasıyla çoğu ülkede ve ülkemizde kızamık vaka sayılarında ciddi artışlar tespit edilmiştir.
- Özellikle yenidoğan ve erken çocukluk döneminde kızamığın ölümlere yol açabileceği göz ardı edilmemelidir.
- Bu konuda toplumun bilgilendirilmesi, aşı reddini önlemeye yönelik çalışmaların yapılması, özellikle göçmen popülasyonda uygun tarama ve aşılama çalışmalarının uygulanması önem arz etmektedir.

Teşekkür ederim.